

Vesihuollon kehittämissuunnitelman päivittäminen vuoteen 2030**Kaupunkisuunnittelujohtaja Juha Romppanen
Kaupunkisuunnittelun tukipalvelut****Tiivistelmä**

Vesihuollon kehittämissuunnitelma ja sen päivittäminen on erittäin tärkeä koko kaupungin vesihuoltostrategian kannalta. Kuopion kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelman suunnittelualue käsittää koko kaupungin alueen. Suunnitelman tavoitteena on selvittää ja linjata talousvesihuollon sekä jätevesihuollon kehittämiskäytännöt, niin kaupungin taajama- kuin haja-asutusalueilla.

Kaupunkirakennelautakunnalle ja edelleen kaupunginhallitukselle esitetään, että Kuopion kaupunki päättää käynnistää vesihuollon kehittämissuunnitelman päivityksen vuoteen 2030 ja varaa vuoden 2019 talousarvioon tarvittavan rahoituksen vesihuollon avustustoiminnan ja kehittämisen määrärahasta. Lisäksi kaupunkirakennelautakunnalle ja edelleen kaupunginhallitukselle esitetään, että kaupunki päättää käynnistää vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tarkistamisen. Vesihuoltolaitosten toiminta-alueajaukset päivitetään tarvittavilta osin kehittämissuunnitelman päivittämisen jälkeen. Kaupunginjohtaja nimeää vesihuollon kehittämissuunnitelmaan tarvittavat ohjaus- ja työryhmät erikseen.

Vesihuollon kehittämissuunnitelma

Vesihuoltolaki (199/2001) edellyttää, että kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti tämän lain tavoitteiden toteuttamiseksi yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten, laitoksille vettä toimittavien ja niiden jätevesiä käsittelevien sekä muiden kuntien kanssa sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Vesihuoltolain tavoitteena on turvata sellainen vesihuolto, että kohtuullisin kustannuksin on saatavissa riittävästi terveydellisesti ja muutoinkin moitteetonta talousvettä sekä terveyden- ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen viemäröinti.

Kehittämissuunnitelmassa tarkastellaan koko kunnan alueen vesihuollon linjaukset sekä taajama- että haja-asutusalueella. Kuopiossa toimii Kuopion Vesi Liikelaitoksen lisäksi vedenjakelusta vastaavaa 51 vesiosuuskuntaa ja 14 jäteveden johtamisesta vastaavaa vesiosuuskuntaa. Näistä kymmenellä vesiosuuskunnalla on omat vedenottamot. Suurin osa vesiosuuskunnista ostaa talousveden Kuopion Vesiliikelaitokselta tai toimittaa jätevedet Kuopion Vesiliikelaitoksen jätevedenpuhdistamoille puhdistettavaksi.

Kehittämissuunnitelma on kunnan suunnittelun apuväline, johon on koottu selvitys vesihuollon nykytilasta, kehittämistavoitteista ja -tarpeista sekä suunnitelmat tulevaisuudessa toteutettavista vesihuollon kehittämistoimenpiteistä. Vesihuollon kehittämissuunnitelmassa tulee esittää koko kaupunkialueen laajuisesti vesihuoltopalveluiden kehittämistavoitteet ja päämäärät, palveluiden saatavuus tarvealueilla ja aikataulut, vesihuollon toimivuus häiriötilanteissa, organisatoriset linjaukset, yhteistyöasiat, jne. Kehittämissuunnitelmaan päivittäessä on huomioitava toteutuneet vesihuoltoon vaikuttavat lainsäädännön muutokset. Vesihuollon kehittämissuunnitelmassa esitetään oh-

12.12.2018

jeellinen aikataulu vesihuollon kehittämistoimenpiteille kunnan eri alueilla. Luonteeltaan kehittämissuunnitelma on ohjeellinen, tavoitteita määrittävä asiakirja, joka ei oikeudellisesti sido kuntaa eikä sen alueella toimivia vesihuoltolaitoksia. Kuntalaisen kannalta suunnitelma kertoo suuntaa-antavasti kannattaako kiinteistölle asentaa oma vedenhankinta- tai jätevedenkäsittelyjärjestelmä vai onko tulevaisuudessa mahdollisuus liittyä vesihuoltolaitoksen verkostoon. Erityinen merkitys kehittämissuunnitelmalla on vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden läheisyydessä olevien alueiden sekä haja-asutusalueiden vesihuollon kehittämisessä. Kehittämissuunnitelman pohjalta voidaan hyväksyä toiminta-alueet myös niille alueille, jossa ei tällä hetkellä ole toimivaa vesihuoltoa.

Voimassa olevat, lähes kymmenen vuotta sitten laaditut vesihuollon kehittämissuunnitelmat ovat osittain vanhentuneet ja ne tulisi päivittää. Voimassa oleva Kuopion kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelma vuoteen 2020 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa vuonna 2013. Suunnitelma on käsittänyt Kuopion sekä entisten Vehmersalmen ja Karttulan kuntien alueet. Entisillä Nilsin ja Maaningan kunnilla sekä Juankosken kaupungilla on ollut omat päivitetty vesihuollon kehittämissuunnitelmat, jotka on hyväksytty vuonna 2011. Lisäksi vuonna 2014 voimaan astunut vesihuoltolainsäädännön muutos on tuonut merkittäviä muutoksia. Niistä keskeisimmät muutokset ovat mm. vesihuoltoon liittymisvelvollisuuden lieventyminen taajama-alueiden ulkopuolisilla alueilla, talouden ja toiminnan seuranta sekä häiriötilanteisiin varautumista koskevat velvoitteet. Vuonna 2017 muuttuneen hajajätevesiaseituksen mukaan on pohjavesialueilla ja 100 metriä tai lähempänä rantavyöhykettä kiinteistön saneerattava kiinteistökohtainen jätevesijärjestelmä 31.10.2019 mennessä ympäristönsuojelulain mukaiseksi. Kiinteistön on mahdollista saada talousjätevesien käsittelyyn koskeviin vaatimuksiin poikkeuksen, mikäli kiinteistö sijaitsee viemäriverkoston piiriin ulotettavaksi tarkoitettulla alueella. Kiinteistön omistajalle mahdollisesti aiheutuvien hukkainvestointien välttämiseksi on viemäriverkostoon ulotettavien kiinteistöjen määrittely tärkeää.

Kehittämissuunnitelman päivityksen jälkeen tulee vesihuoltolaitosten toiminta-alueajaukset tarvittavilta osin päivittää. Vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden yhteistarkastelu ja hyväksymispäätöksen tekeminen samanaikaisesti ovat tarkoituksenmukaisia vesihuoltolain 7§:ssä toiminta-alueille asetettujen edellytysten varmistamiseksi. Kunnalla on vesihuoltolain säädösten mukaan vesihuollon järjestämisvelvollisuus, mikäli suurehkon asukasjoukon tarve taikka ympäristön- tai terveydensuojelulliset syyt sitä edellyttävät. Tällöin kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi. Kunnan alueella vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai viemäriin on tarpeen asutuksen taikka vesihuollon kannalta asutukseen rinnastuvan elinkeino- ja vapaa-ajantoiminnan määrän tai laadun vuoksi. Toiminta-alueen tulee olla sellainen, että vesihuoltolaitoksen voidaan katsoa kykenevän huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti. Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella oleva kiinteistö on liitettävä laitoksen vesijohtoon ja viemäriin. Vesihuoltolaitoksilla ei ole velvoitteita toiminta-alueidensa ulkopuolisten alueiden vesihuollon järjestämiseen. Vastuu on tällöin kiinteistön omistajalla tai haltijalla.

Kehittämissuunnitelman päivitys on tarkoitus käynnistää vuoden 2019 aikana kunnallisteknisen suunnittelun toimesta ja saada päätökseen vuoden 2019

12.12.2018

loppuun mennessä. Kehittämissuunnitelman päivitys voi edellyttää konsultinpalkkaamista, jonka vuoksi vuoden 2019 talousarvioon tulee varata 20 000 euroa vesihuollon avustustoiminnan ja kehittämisen määrärahasta. Kehittämissuunnitelman päivitys voidaan osin tehdä virkamiestyönä (kuten perusselvitykset ja nykytilanneanalyysi). Työtä varten perustetaan ohjausryhmä, johon osallistuvat ympäristönsuojeluviranomainen, terveydensuojeluviranomainen, yleis- ja asemakaavoituksen edustajat sekä kaupunkirakennelautakunnan ja kaupunginhallituksen edustaja. Työryhmä työskentelyyn osallistuvat em. tahojen lisäksi Kuopion alueella toimivat vesihuoltolaitokset, jotka nimeävät kukin tarpeen mukaan oman edustajan. Kaupunginjohtaja nimeää vesihuollon kehittämissuunnitelman päivitykseen tarvittavien ohjaus- ja työryhmien edustajat erikseen.

Vaikutusten arviointi

-

Esitys

Esitän kaupunkirakennelautakunnalle ja edelleen kaupunginhallitukselle, että Kuopion kaupunki päättää käynnistää vesihuollon kehittämissuunnitelman päivityksen vuoteen 2030 ja varaa vuoden 2019 talousarvioon 20 000 euroa vesihuollon avustustoiminnan ja kehittämisen määrärahasta. Suunnitelmassa selvitetään ja linjataan talousvesihuollon ja jätevesihuollon kehittämisratkaisuja, niin kaupungin taajama- kuin haja-asutusalueilla.

Kaupunginjohtaja nimeää vesihuollon kehittämissuunnitelmaan tarvittavat ohjaus- ja työryhmät erikseen. Lisäksi esitän kaupunkirakennelautakunnalle ja edelleen kaupunginhallitukselle, että kaupunki päättää käynnistää vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tarkistamisen. Vesihuoltolaitosten toiminta-alueajaukset päivitetään tarvittavilta osin kehittämissuunnitelman päivittämisen jälkeen.

Valmistelija

Päivi Rissanen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5303

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllönen

Lautakunta hyväksyy kaupunkisuunnittelijan esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

